

Oud Boshoven te Weert

Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

M. Hanemaaijer

Colofon

ADC Rapport 3208

Oud Boshoven te Weert

Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

Auteur: M. Hanemaaijer

In opdracht van: M & A Milieuadviesbureau

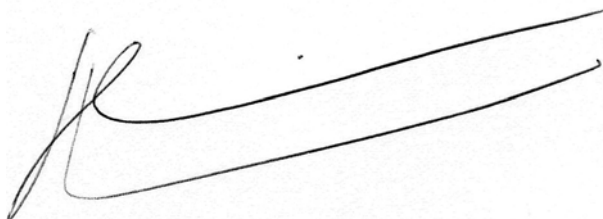
© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 11 oktober 2012

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Status onderzoek: concept 11-10-2012

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:

J. Huizer

ISSN 1875-1067

ADC ArcheoProjecten

Postbus 1513

3800 BM Amersfoort

Tel 033-299 81 81

Fax 033-299 81 80

Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding en administratieve gegevens	6
2 Bureauonderzoek	7
2.1 Doelstelling en vraagstelling	7
2.2 Methodiek	7
2.3 Resultaten	7
2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie	10
3 Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)	11
3.1 Plan van Aanpak	11
3.2 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)	12
3.3 Conclusies	12
4 Aanbeveling	13
Literatuur	13
Geraadpleegde websites	14
Lijst van afbeeldingen en tabellen	14
 Bijlage 1 Monumenten	
Bijlage 2 Boorgegevens	

Samenvatting

In opdracht van M & A Adviesbureau heeft ADC ArcheoProjecten in oktober 2012 ten behoeve van de bouw van een woonhuis een bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek uitgevoerd op de locatie Oud Boshoven.

In het hele plangebied worden archeologische resten verwacht vanaf het Laat Paleolithicum tot en met de Late Middeleeuwen. Gezien de aanwezige archeologische waarden in het onderzoeksgebied kunnen met name archeologische resten uit de periode Bronstijd tot en met de Late Middeleeuwen voorkomen.

Het vondstniveau uit de periode Paleolithicum tot en met Late Middeleeuwen wordt verwacht onderin het mogelijk aanwezige plaggendek en in de top van de oorspronkelijke C-horizont; hier wordt ook wel van 'cultuurlaag' gesproken: een doorwerkte oude bodem tussen het plaggendek en de ongeroerde ondergrond met kleine fragmenten aardewerk, natuursteen, vuursteen of houtskool. Eventuele aanwezige archeologische sporen zullen zich naar verwachting bevinden tot ongeveer 25 cm in de top van de C-horizont.

Hoewel er nog geen directe aanwijzingen zijn gevonden, kunnen aan en direct onder het maaiveld archeologische resten voorkomen vanaf de Middeleeuwen, die verband houden met de historische kern van Oud Boshoven.

Op basis van de topografische kaart uit 1963 is binnen het plangebied een schuur afgebeeld. Op de topografische kaart uit 1973 is de schuur niet meer afgebeeld. Mogelijk is de bodem als gevolg van deze bebouwing verstoord.

Teneinde deze verwachting te toetsen werd in het plangebied een verkennend booronderzoek uitgevoerd.

In het plangebied is een plaggendek op een C-horizont aangetroffen. Op basis van het booronderzoek kon niet worden vastgesteld of onderin het plaggendek een "cultuurlaag" aanwezig is. Onderin het plaggendek en in de top van de C-horizont komen mogelijk archeologische resten uit de periode Laat Paleolithicum tot en met Late Middeleeuwen voor. Er zijn geen directe aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van bebouwing zoals afgebeeld op de topografische kaart uit 1963.

ADC ArcheoProjecten adviseert om in het plangebied een inventariserend veldonderzoek uit te voeren door middel van het aanleggen van proefsleuven (IVO-P), teneinde gaafheid, omvang, datering en conservering van archeologische resten te onderzoeken. Gezien de beperkte oppervlakte van het plangebied kan bij het aantreffen van archeologische sporen, in overleg met opdrachtgever en bevoegd gezag, een doorstart plaatsvinden naar een definitieve opgraving.

De exacte invulling van de werkzaamheden dient te worden vastgelegd in een door de bevoegde overheid goed te keuren Programma van Eisen (PvE).

Wij wijzen u erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Afkorting	Tijd in jaren
Nieuwe tijd	NT	1500 - heden
Middeleeuwen:	XME	450 – 1500 na Chr.
Late Middeleeuwen	LME	1050 - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	VME	450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd:	ROM	12 voor Chr. – 450 na Chr.
Laat-Romeinse tijd	ROML	270 - 450 na Chr.
Midden-Romeinse tijd	ROMM	70 - 270 na Chr.
Vroeg-Romeinse tijd	ROMV	12 voor Chr. - 70 na Chr.
IJzertijd:	IJZ	800 – 12 voor Chr.
Late IJzertijd	IJZL	250 - 12 voor Chr.
Midden-IJzertijd	IJZM	500 - 250 voor Chr.
Vroege IJzertijd	IJZV	800 - 500 voor Chr.
Bronstijd:	BRONS	2000 - 800 voor Chr.
Late Bronstijd	BRONSL	1100 - 800 voor Chr.
Midden-Bronstijd	BRONSM	1800 - 1100 voor Chr.
Vroege Bronstijd	BRONSV	2000 - 1800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	NEO	5300 – 2000 voor Chr.
Laat-Neolithicum	NEOL	2850 - 2000 voor Chr.
Midden-Neolithicum	NEOM	4200 - 2850 voor Chr.
Vroeg-Neolithicum	NEOV	5300 - 4200 voor Chr.
Mesolithicum (Midden-Steentijd):	MESO	8800 – 4900 voor Chr.
Laat-Mesolithicum	MESOL	6450 - 4900 voor Chr.
Midden-Mesolithicum	MESOM	7100 - 6450 voor Chr.
Vroeg-Mesolithicum	MESOV	8800 - 7100 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	PALEO	tot 8800 voor Chr.
Laat-Paleolithicum	PALEOL	35.000 - 8800 voor Chr.
Midden-Paleolithicum	PALEOM	300.000 – 35.000 voor Chr.
Vroeg-Paleolithicum	PALEOV	tot 300.000 voor Chr.

Bron: Archeologisch Basis Register 1992

1 Inleiding en administratieve gegevens

In het voorliggende rapport wordt een onderzoek beschreven waarvoor de volgende administratieve gegevens gelden:

Opdrachtgever:	M & A Adviesbureau
Soort onderzoek:	Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek
Aanleiding:	nieuwbouw
Locatie:	Oud Boshoven
Plaats:	Weert
Gemeente:	Weert
Provincie:	Limburg
Kadastrale gegevens:	Gemeente Weert, sectie L, perceelnr 1660
Kaartblad:	57F
Oppervlakte plangebied	Ca. 1150 m ²
Coördinaten:	175.472,3 362.939,8 175.488,4 362.920,1 175.451,2 362.891,7 175.436,8 362.911,8
Bevoegde overheid:	Gemeente Weert
Deskundige namens de bevoegde overheid:	Nader in te vullen
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):	53786
ADC-projectcode:	4140951
Auteur:	M. Hanemaaijer
Projectmedewerker(s):	M. Hanemaaijer, J. Huizer
Autorisatie:	J. Huizer
Periode van uitvoering:	September/oktober 2012
Beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort
Beheer en plaats digitale documentatie (e-depot):	http://persistent-identifier.nl/?identifier=urn:nbn:nl:ui:13-6fm2-6m

Het plangebied ligt in een gebied waar een gemeentelijk archeologisch beleid is vastgesteld. Op grond van dit beleid valt het plangebied in een zone van archeologische waarde. Bij verstoringen dieper dan 40 cm –mv en groter dan 250 m² is archeologisch onderzoek verplicht.¹ Om in deze zone een omgevingsvergunning te kunnen verkrijgen, dient de initiatiefnemer een rapport te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld. In het kader van dit proces heeft het in dit rapport beschreven onderzoek plaatsgevonden.

In Nederland dient het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied te gebeuren op grond van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.2).² Gemeenten kunnen hierop aanvullende uitvoeringskaders vaststellen. De gemeente Weert heeft voor zover bekend echter geen aanvullende uitvoeringskaders vastgesteld voor het uitvoeren van archeologisch vooronderzoek, noch zijn deze voor dit project afzonderlijk opgesteld. Dit onderzoek is dus gebaseerd op de algemene criteria die in de KNA staan geformuleerd.

¹ Kortlang 2010.

² SIKB 2010.

2 Bureauonderzoek

2.1 Doelstelling en vraagstelling

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap in het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied. Het doel van bureauonderzoek is het aan de hand van schriftelijke bronnen verwerven van informatie over bekende en/of verwachte archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde, archeologische verwachting.

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?
- Is het plangebied voldoende onderzocht?
 - o Zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek is nodig om te komen tot een selectiebesluit?
 - o Zo ja, welk selectiebesluit kan worden genomen (vrijgeven, opgraven, begeleiden)?

2.2 Methodiek

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Het bureauonderzoek bestaat uit de volgende elf processtappen:

1. Afbakenen plan- en onderzoeksgebied en vaststellen consequenties van mogelijk toekomstig gebruik;
2. Aanmelden onderzoek bij Archis;
3. Vermelden (en toepassen) overheidsbeleid;
4. Beschrijven huidig gebruik;
5. Beschrijven historische situatie en mogelijke verstoringen;
6. Beschrijven mogelijke aanwezigheid bouwhistorische waarden in de ondergrond;
7. Beschrijven bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden;
8. Opstellen gespecificeerde verwachting;
9. Opstellen standaardrapport bureauonderzoek;
10. Afmelden onderzoek bij Archis: overdracht onderzoeksgegevens;
11. Aanleveren digitale gegevens bij e-Depot.

De processtappen 1 tot en met 7 leveren gegevens op basis waarvan processtap 8, de gespecificeerde verwachting wordt opgesteld. De gespecificeerde verwachting kan worden beschouwd als een belangrijke conclusie van het bureauonderzoek, omdat hierin wordt aangegeven of, en zo ja, welke archeologische waarden worden verwacht, indien relevant weergegeven op een kaart.

De resultaten van processtappen 1 tot en met 8 worden behandeld in de paragrafen 3.1 tot en met 3.5. Processtap 9 resulteert in het voorliggende rapport. De processtappen 10 en 11 hebben betrekking op het voor derden openbaar maken van de resultaten van het bureauonderzoek bij onder meer Archis en het e-Depot.

2.3 Resultaten

2.3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik

De exacte locatie van het plangebied is weergegeven op afbeeldingen 1 en 2.

Van het plangebied zelf zijn onvoldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting. Daarom zijn tevens gegevens betrokken uit de directe omgeving, waarmee het onderzoeksgebied kan worden gedefinieerd als het gebied binnen een straal van circa 500 m rondom het plangebied.

In het plangebied zijn de volgende ingrepen gepland:

Aard ingreep:	Bouw woning
Wijze fundering:	op staal, ca. 70 cm -mv
Onderkelding:	Nog niet bekend
Diepte bodemverstoring:	Vooralsnog ca. 70 cm -mv
Oppervlakte bodemverstoring:	Ca. 150 m ²

De consequentie van de voorgenomen ingreep kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond mogelijk worden aangetast.

2.3.2 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het plangebied:

Bron	Informatie
Geologische kaart van Nederland 1:50.000 ³	Formatie van Boxtel met een dek van het Laagpakket van Wierden; fluvioperiglaciale afzettingen (leem en zand) met een zanddek
Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 ⁴	Dekzandrug of kopje
Bodemkaart van Nederland 1:50.000 ⁵	Hoge zwarte enkeerdgronden, lemig fijn zand, GWT VI
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) ⁶	Ca. 32,8 m + NAP

Ca. 475.000 jaar geleden raakte een deel van Nederland tijdens een Pleistocene ijstijd voor het eerst met landijs bedekt (Elsterien). In de omgeving van het plangebied zijn toen onder periglaciale condities door de wind afgezette dekzanden en beekafzettingen gevormd, die tot de Formatie van Boxtel gerekend worden. De vorming van de Formatie van Boxtel liep door tot in het Holoceen (vanaf 10.000 jaar geleden). De meeste dekzanden zijn afgezet in de laatste twee ijstijden (Saalien en Weichselien). Ter plaatse is het dekzandpakket minstens 15 m dik, soms zelfs 45 m. Ook komen enkele, in zuidwest-noordoost georiënteerde dekzandruggen voor. De afzettingen van deze ruggen zijn vaak wat grover dan de oudere, leemhoudende zanden.⁷ Het dekzand wordt onderverdeeld in Oud en Jong Dekzand. Het Oude Dekzand is gevormd in de periode tot ca. 13.000 jaar geleden. Hierna volgde een relatief warme periode (Bølling en Allerød interstadialen), waarna tijdens een hernieuwde koude periode het Jonge Dekzand werd afgezet. Het Oude Dekzand is vaak horizontaal gelaagd en er komen lemige lagen in voor. Het Jonge Dekzand is afgezet in de vorm van langgerekte of paraboolvormige ruggen en het bevat meestal geen gelaagdheid of leemlagen.⁸

Volgens de bodemkaart bevindt het plangebied zich waarschijnlijk in een gebied met enkeerdgronden. Dit zijn gronden met een humeus dek dikker dan 50 cm. Deze gronden zijn ontstaan doordat bouwland werd opgehoogd met potstalmest vermengd met heide- en bosstrooisel en zand. Door een eeuwenlange ophoging van het bouwland ontstond een dik humeus dek. Er wordt onderscheid gemaakt tussen bruine en zwarte enkeerdgronden. Aangenomen wordt dat de zwarte enkeerdgronden ontstaan zijn door het gebruik van heideplaggen terwijl bruine enkeerdgronden ontstaan zijn door het gebruik van bosstrooisel. De hoge zwarte enkeerdgronden van dit type (zEZ23) hebben een 20 à 30 cm dikke, zeer donkerbruine tot zwarte, matig humeuze bouwvoor. Daaronder wordt het dek iets lichter van kleur en is het zwak tot matig humeus. Op de overgang van het esdek naar het vergraven profiel is de oorspronkelijke A-horizont vaak als een donkergekleurde laag met een hoger humusgehalte te herkennen. Bij een grondwatertrap VI (zoals

³ De Mulder *et al* 2003.

⁴ Geraadpleegd in ARCHISII.

⁵ Stichting voor Bodemkartering 1972.

⁶ <http://www.ahn.nl/viewer>

⁷ Berendsen 1997; 2008.

⁸ Berendsen 1997.

in het plangebied) bevindt zich onder het esdek vaak een podzol-B-horizont. Dit is een bruine horizont, waarin humus en ijzerdeeltjes zijn ingespoeld.⁹

2.3.3 Beschrijving van bekende archeologische waarden

In het onderzoeksgebied zijn de volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld (zie afbeelding 3 en 4):

AMK-terrein nr	Omschrijving	Datering ¹⁰	Opmerking
16.655	Terrein met resten van bewoning, oude dorpskern van Boshoven	LME/NT	Het plangebied bevindt zich binnen het terrein
16.786	boerenschans van Bosboven	NT A/B	Uniek schansterrein waarvan oude indeling bekend is, zichtbaar op kadastrale minuut

Voor een beschrijving van de archeologische monumenten zie bijlage 1.

Onderzoeksmeldings-nummer	Soort onderzoek	Resultaat	Advies
2168 ¹¹	proefsleuvenonderzoek	Alleen recente greppels aangetroffen	Het plangebied is vrijgegeven
10213 ¹²	Booronderzoek, veldverkenning	Geen directe aanwijzingen voor archeologische resten, twee gebieden waarvoor een hoge verwachting geldt op grond van nabijgelegen archeologische waarnemingen	Nader onderzoek ter plaatse van de gebieden met een hoge archeologische verwachting
35.696, 36.292, 40.182 ¹³	Bureau, boor en proefsleuvenonderzoek	Enkeerdgrond op dekzandrug, tijdens proefsleuvenonderzoek alleen (sub) recente greppels aangetroffen, plaggendeek blijkt 18 ^e eeuws	Het plangebied is vrijgegeven
43.663 ¹⁴	booronderzoek	Intact bodemprofiel	proefsleuvenonderzoek
51.239	Archeologische begeleiding	onbekend	Niet van toepassing

Waarnemingsnr	Omschrijving	Datering ¹⁵	Opmerking
44.528	Greppels	NT	Hoort bij 2168
44.912	Aardewerkfragmenten	LME	Oppervlaktevondsten, hoort bij 10213
416.968	Greppels, paalgat, aardewerkfragment	LME, NT	Hoort bij 40.182
425.273	Slak, aardewerkfragmenten	Mogelijk IJZ, VME, LME	Oppervlaktevondsten, hoort bij 10213

⁹ Stichting voor Bodemkartering 1972.

¹⁰ Voor een verklaring van de afkortingen, zie tabel 1.

¹¹ Lohof 2001.

¹² Ode 1997.

¹³ De Wit 2010.

¹⁴ Ruijters 2011.

¹⁵ Voor een verklaring van de afkortingen, zie tabel 1.

In ARCHISII zijn voor het onderzoeksgebied geen vondstmeldingen geregistreerd.

Op de landelijke provinciale of gemeentelijke verwachtings-/beleidskaarten staat de volgende archeologische verwachting voor het plangebied aangegeven:

Bron	Verwachting	Toelichting
IKAW	Hoog	Vanwege voorkomen van enkeerdgronden
Gemeentelijke beleidskaart ¹⁶	Hoog/provinciaal aandachtsgebied	Vanwege ligging binnen historische kern

2.3.4 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Historische situatie
Kadastrale minuut 1811-1832 ¹⁷	bouwland
Topografische kaart 1830-1850 ¹⁸	bouwland
Bonnekaart 1901, 1928, 1943 ¹⁹	bouwland
Topografische kaart 1953 ²⁰	bouwland
Topografische kaart 1963 ²¹	schuur afgebeeld binnen plangebied
Topografische kaart 1973, 1986, 1993 ²²	bouwland

De oudste vermelding van Boshoven komt uit 1600.²³

Op de kadastrale minuut uit 1811-1832 is de onder archeologische gegevens/AMK terreinen vermelde boerenschans afgebeeld (zie afb. 5). Het plangebied is in gebruik als bouwland. Schansen dateren overwegend uit de 17de eeuw en dan met name uit de periode van de Tachtigjarige Oorlog (1568 – 1648). Bij gevaar konden volk en vee zich terugtrekken binnen de omgrachte en omwalde schansen. Veelal lagen deze in wat lagere, moerassige gebieden.²⁴

Op basis van kaarten uit de perioden hierna blijft het plangebied in gebruik als bouwland. Op de topografische kaart uit 1963 is ter plaatse van het plangebied een schuur afgebeeld (zie afb. 6). Op de topografische kaart uit 1973 is deze niet meer afgebeeld.

2.3.5 Beschrijving huidig gebruik

Het plangebied is momenteel in gebruik als grasland. In het kader van het onderzoek zijn gegevens met betrekking tot de aanwezigheid van ondergrondse kabels en leidingen opgevraagd bij het KLIC. Uit de hierop ontvangen gegevens blijkt dat ter plaatse van het plangebied geen kabels en leidingen aanwezig zijn.

2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie

De eerste, voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvraag “Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?” kan als volgt worden beantwoord:

¹⁶ Kortlang 2010.

¹⁷ Kadaster 1811-1832.

¹⁸ Wolters Noordhoff Atlasproducties 1990.

¹⁹ Bureau Militaire Verkenningen 1901, 1928, 1943.

²⁰ Kadaster 1953.

²¹ Kadaster 1963.

²² Kadaster 1973, 1986, 1993.

²³ Van Berkel en Samplonius 2006.

²⁴ Kortlang 2010.

In het hele plangebied worden archeologische resten verwacht vanaf het Laat Paleolithicum tot en met de Nieuwe tijd. Gezien de aanwezige archeologische waarden in het onderzoeksgebied kunnen met name archeologische resten uit de periode Bronstijd tot en met de Late Middeleeuwen voorkomen.

Het vondstniveau uit de periode Paleolithicum tot en met Late Middeleeuwen wordt verwacht onderin het mogelijk aanwezige plaggendeek en in de top van de oorspronkelijke C-horizont; hier wordt ook wel van 'cultuurlaag' gesproken: een doorwerkte oude bodem tussen het plaggendeek en de ongeroerde ondergrond met kleine fragmenten aardewerk, natuursteen, vuursteen of houtskool.²⁵ Eventuele aanwezige archeologische sporen zullen zich naar verwachting bevinden tot ongeveer 25 cm in de top van de C-horizont. Organische resten (zoals bot, hout, leder en textiel) zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. De beperkte beschikbare gegevens laten niet toe, het complextype en de omvang van de verwachte resten nader te specificeren.

Hoewel er nog geen directe aanwijzingen zijn gevonden, kunnen aan en direct onder het maaiveld archeologische resten voorkomen vanaf de Middeleeuwen, die verband houden met de historische kern van Oud Boshoven. De vondstenlaag van deze resten zal zich niet dieper bevinden dan ca. 30 cm beneden het maaiveld. Organische resten (zoals bot, hout, leder en textiel) zullen door de boven het hoogste grondwaterpeil (1 m – mv) heersende relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. Andere typen indicatoren (aardewerk) zijn waarschijnlijk matig goed geconserveerd. De beperkte beschikbare gegevens laten niet toe, het complextype en de omvang van de verwachte resten nader te specificeren.

Op de topografische kaart uit 1963 is binnen het plangebied een schuur afgebeeld. Op de topografische kaart uit 1973 is de schuur niet meer afgebeeld. Mogelijk is de bodem als gevolg van deze bebouwing verstoord.

De beantwoording van de overige onderzoeksvragen is als volgt:

- *Is het plangebied voldoende onderzocht?*
Nee.
- *Zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek is nodig om te komen tot een selectiebesluit?*
Verkenkend booronderzoek.

3 Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

3.1 Plan van Aanpak

3.1.1 Inleiding

Het doel van het inventariserende veldonderzoek is het aanvullen en toetsen van de op basis van het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde verwachting, zoals deze is geformuleerd in par. 2.4. Het inventariserend veldonderzoek vond plaats door middel van een verkennend booronderzoek. Op 02-10-2012 werd een Plan van Aanpak opgesteld, waarin de werkwijze van het onderzoek werd vastgelegd.

Omdat op deze locatie een type archeologische vindplaatsen wordt verwacht dat zich door middel van een booronderzoek niet goed laat opsporen is het doel van dit onderzoek het verkennen van de bodemopbouw. Daarmee toetsen we voor eventuele archeologische vindplaatsen de volgende delen van de gespecificeerde verwachting:

1. de landschappelijke en/of geologische context van eventuele archeologische vindplaatsen
2. de diepteligging ervan
3. de conservering

²⁵ Groenewoudt 1994.

Dit leidt voor onderhavig onderzoek tot de volgende hypothese:

- Ad 1. In het plangebied is een intact plaggendek met hieronder een cultuurlaag aanwezig
- Ad 2. Dit niveau is niet aangetast door bodemverstoringen.

Door het uitvoeren van dit verkennend booronderzoek kan alsnog een uitspraak worden gedaan over de vraag of, en zo ja, waar er al dan niet nog archeologische resten worden verwacht in het plangebied.

De volgende onderzoeksvragen zijn opgesteld:

- Is / zijn de hierboven genoemde hypothese(n) juist?
- Moet de specifieke archeologische verwachting worden aangepast? Zo ja, op welke wijze?
- Is het plangebied voldoende onderzocht?
- Zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek is nodig om te komen tot een selectiebesluit?
- Zo ja, welk selectiebesluit kan worden genomen (vrijgeven, opgraven, begeleiden)?

3.1.2 Uitvoeringsplan veldwerkzaamheden

Voor het vaststellen van de juistheid van de in par. 3.1.2 genoemde hypothesen is de volgende onderzoeksmethode het meest geschikt:

Aantal boringen:	5
Boorgrid:	Geen
Diepte boringen:	1 m -mv
Boormethode:	Edelman met diameter 7cm (handmatig)
Bemonstering:	Versnijden en/of verbrokkelen

De bodemtextuur en archeologische indicatoren worden beschreven volgens SBB 5.1 van het NITG-TNO waarin ondermeer de standaard classificatie van bodemmonsters volgens NEN5104 wordt gehanteerd.²⁶ De X- en Y-coördinaten worden bepaald aan de hand van de lokale topografie en ingemeten met behulp van een meetlint. De hoogte van het maaiveld ter plaatse van de boringen is bepaald aan de hand van AHN-beelden.

3.2 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

3.2.1 Lithologische beschrijving en interpretatie

De locatie van de boringen is weergegeven in afb. 7. De boorgegevens worden gepresenteerd in Bijlage 2.

Het onderste pakket bestaat uit zwak siltig, matig fijn, licht grijsbruin zand. Dit pakket wordt geïnterpreteerd als de C-horizont. Het pakket behoort tot het Laagpakket van Wierden binnen de Formatie van Boxtel. De top van dit pakket is aangetroffen 55 en 95 cm –mv.

Het pakket hierboven bestaat uit zwak siltig, sterk humeus, matig fijn, donker grijsbruin zand. In boring 1 t/m 4 is de overgang met het onderliggende pakket scherp, in boring 5 is de overgang diffuus. In boring 2 is het pakket vlekkelig en zijn in het pakket baksteenfragmenten, houtskoolbrokken en fragmenten verbrand bot aangetroffen. Op basis van het humusgehalte en structuur wordt dit pakket geïnterpreteerd als een plaggendek.

3.3 Conclusies

De in de Inleiding gestelde onderzoeksvragen kunnen op basis van de bereikte resultaten als volgt worden beantwoord:

²⁶ Bosch 2005; Nederlands Normalisatie-Instituut 1989.

- *Is / zijn de genoemde hypothese(s), zoals vermeld in de specifieke archeologische verwachting, juist?*

In het plangebied is een plaggendek op een C-horizont aangetroffen. Op basis van het booronderzoek kon niet worden vastgesteld of onderin het plaggendek een "cultuurlaag" aanwezig is. Onderin het plaggendek en in de top van de C-horizont komen mogelijk archeologische resten uit de periode Laat Paleolithicum tot en met Late Middeleeuwen voor. Er zijn geen directe aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van bebouwing zoals afgebeeld op de topografische kaart uit 1963.

- *Moet de specifieke archeologische verwachting worden aangepast? Zo ja, op welke wijze?*
Nee, de archeologische verwachting blijft gehandhaafd.

- *Is het plangebied voldoende onderzocht?*
Nee.

- *Zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek is nodig om te komen tot een selectiebesluit?*

Geadviseerd wordt om in het plangebied een proefsleuvenonderzoek uit te voeren. Gezien de beperkte oppervlakte van het plangebied kan bij het aantreffen van archeologische sporen, in overleg met opdrachtgever en bevoegd gezag, een doorstart plaatsvinden naar een definitieve opgraving.

4 Aanbeveling

ADC ArcheoProjecten adviseert om in het plangebied een inventariserend veldonderzoek uit te voeren door middel van het aanleggen van proefsleuven (IVO-P), teneinde gaafheid, omvang, datering en conservering van archeologische resten te onderzoeken. Gezien de beperkte oppervlakte van het plangebied kan bij het aantreffen van archeologische sporen, in overleg met opdrachtgever en bevoegd gezag, een doorstart plaatsvinden naar een definitieve opgraving.

De exacte invulling van de werkzaamheden dient te worden vastgelegd in een door de bevoegde overheid goed te keuren Programma van Eisen (PvE).

Wij wijzen u erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Literatuur

- Bureau Militaire Verkenningen, (1901, 1928 en 1943): *Weert, blad 737, 1:25.000*.
- Bosch, J.H.A., 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport NITG 05-043-A).
- Kadaster, 1811-1832: *Oorspronkelijke aanwijzende tafel de grondeigenaren en der ongebouwde en gebouwde vaste eigendommen, Limburg, Weert, sectie N, blad 01*.
- Kadaster, 1953-1993: *Topografische kaart van Nederland schaal 1:25.000, Weert, kaartblad 57F*.
- Kortlang, F.P., 2010: *Nota Archeologiebeleid gemeenten Weert en Nederweert. Naar een implementatie van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg in het gemeentelijk beleid, Bijlage 5: Archeologische beleidsadvieskaart gemeente Weert en Nederweert*. ArchAeO-Rapport 0915.
- Lohof, E., 2001: *Aanvullend Archeologisch onderzoek te Vrakker-West, gemeente Weert*. ADC Rapport 77.
- Nederlands Normalisatie-Instituut, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*. Delft.
- Odé, O., 1997: *Gemeente Weert. Uitbreidingsplan Vrakker-West. Archeologische inventarisatie en kartering*. RAAP-rapport 232.

- Ruijters, M.H.P.M., 2011: *Plangebied Koelebeemdweg, gemeente Weert. Archeologisch vooronderzoek: bureau- en inventariserend veldonderzoek*. RAAP-Notitie 3634, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- SIKB, 2010: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) Landbodems*. Gouda.
- Stichting voor Bodemkartering, 1972: *Bodemkaart van Nederland: schaal 1:50.000: Blad 57 Oost Valkenswaard*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.
- Tol, A.J., J.W.H.P. Verhagen & M. Verbruggen, 2006: *Leidraad inventariserend veldonderzoek*. Gouda (SIKB uitgave).
- Wit, M.J.M. de, 2010: *Een archeologisch IVO d.m.v. proefsleuven aan de Boshoverweg 30 te Weert-Boshoven, Gem. Weert (L.)*. ARC-briefrapport 2010-99
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990: *Grote Historische Atlas van Nederland, deel 4 Zuid-Nederland 1838-1857*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

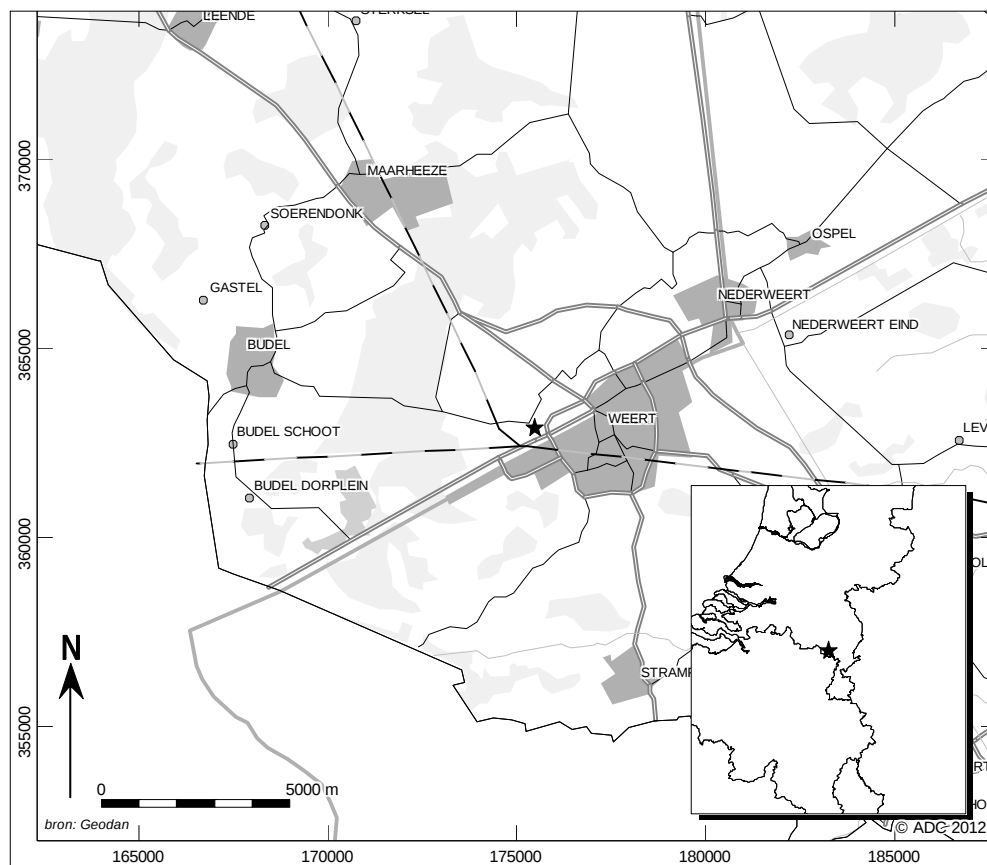
Geraadpleegde websites

<http://archis2.archis.nl>
<http://www.ahn.nl/viewer>
<http://www.kich.nl>
<http://www.watwaswaar.nl>

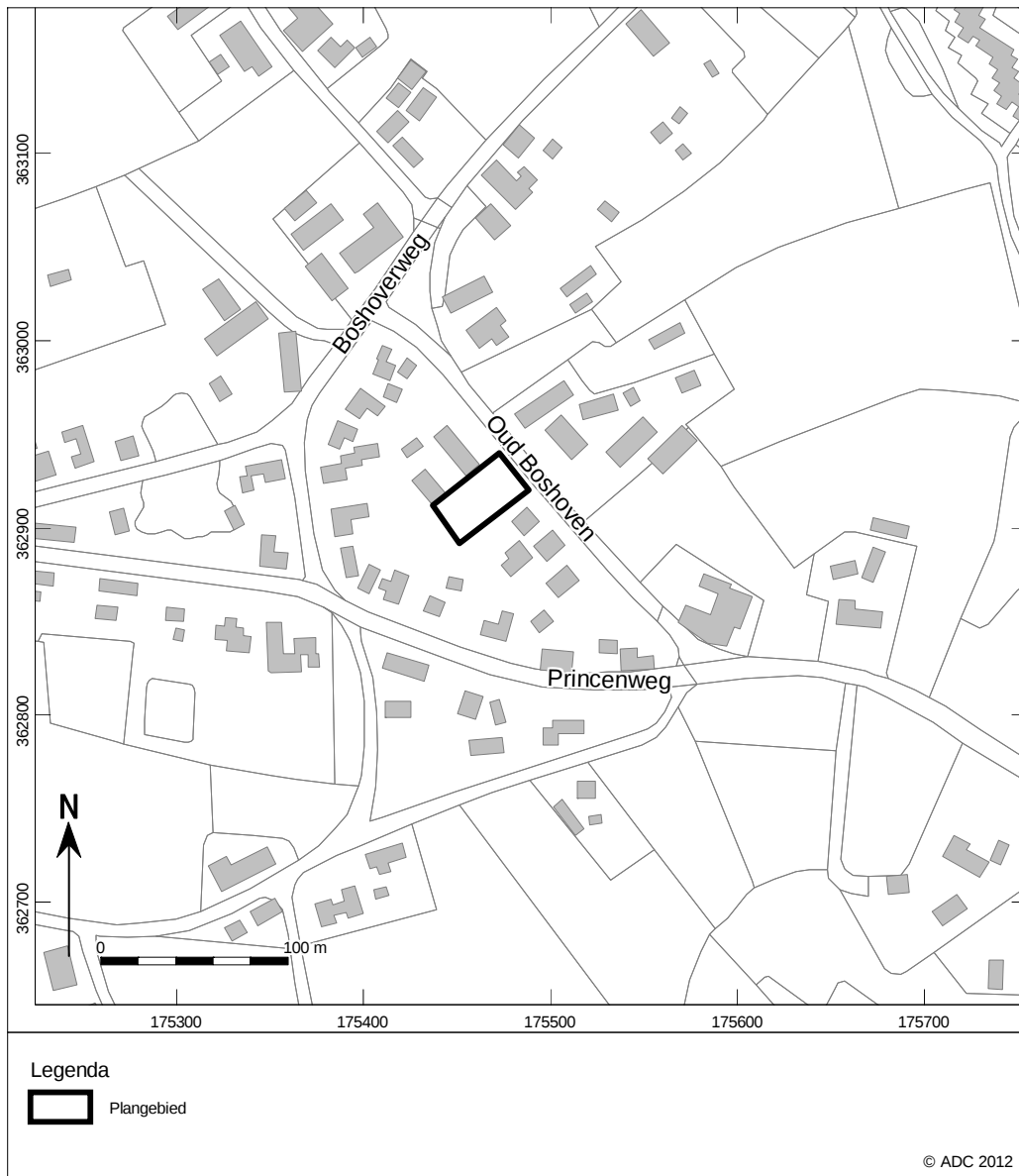
Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1 Locatie van het plangebied
 Afb. 2 Detailkaart van het plangebied
 Afb. 3 Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen
 Afb. 4 Locatie van het plangebied op de archeologische beleidskaart van de gemeente Weert
 Afb. 5 Locatie van het plangebied en de boerenschans op de kadastrale minuut uit 1811-1832
 Afb. 6 Locatie van het plangebied geprojecteerd op de topografische kaart uit 1963
 Afb. 7 Boorpuntenkaart

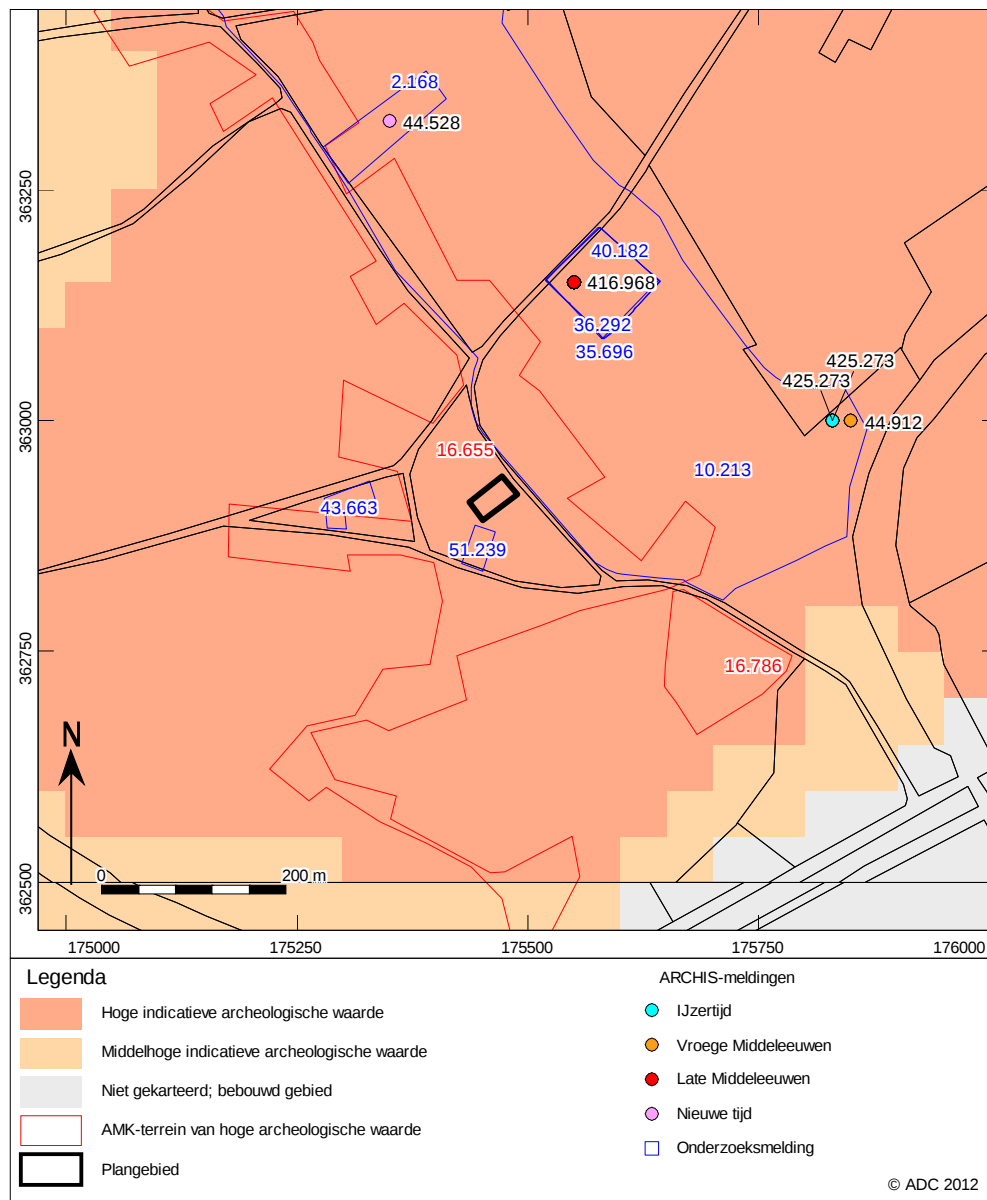
Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

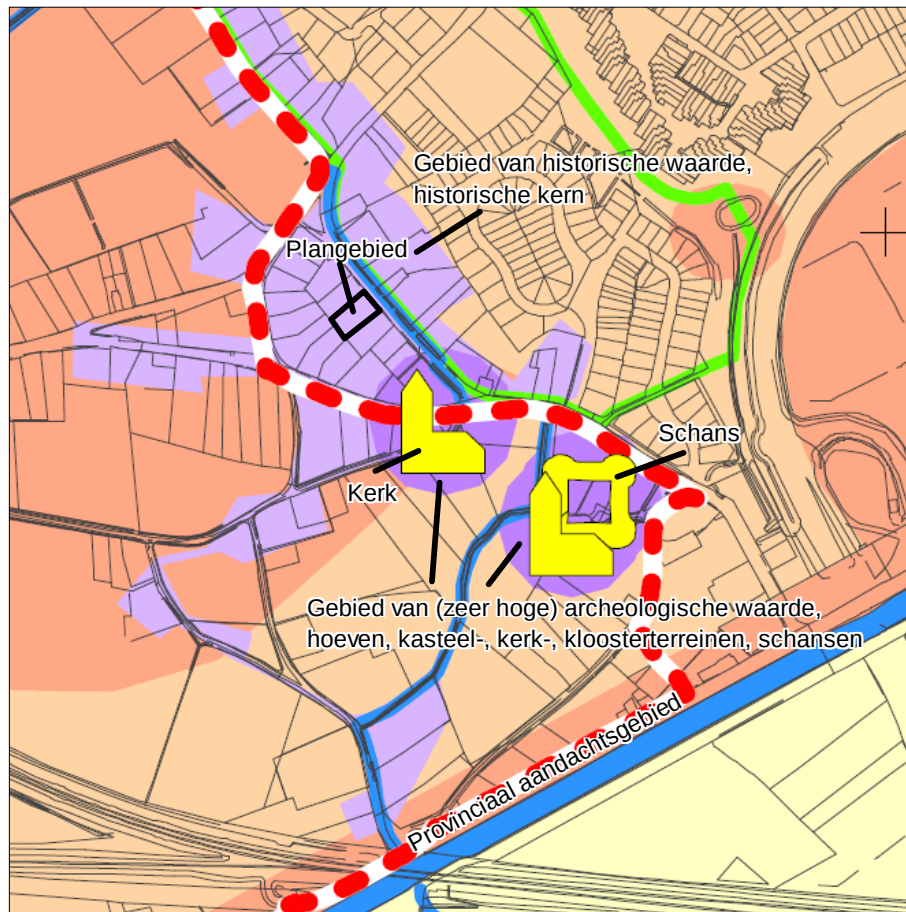
Afb. 1 Locatie van het plangebied

Afb. 2 Detailkaart van het plangebied

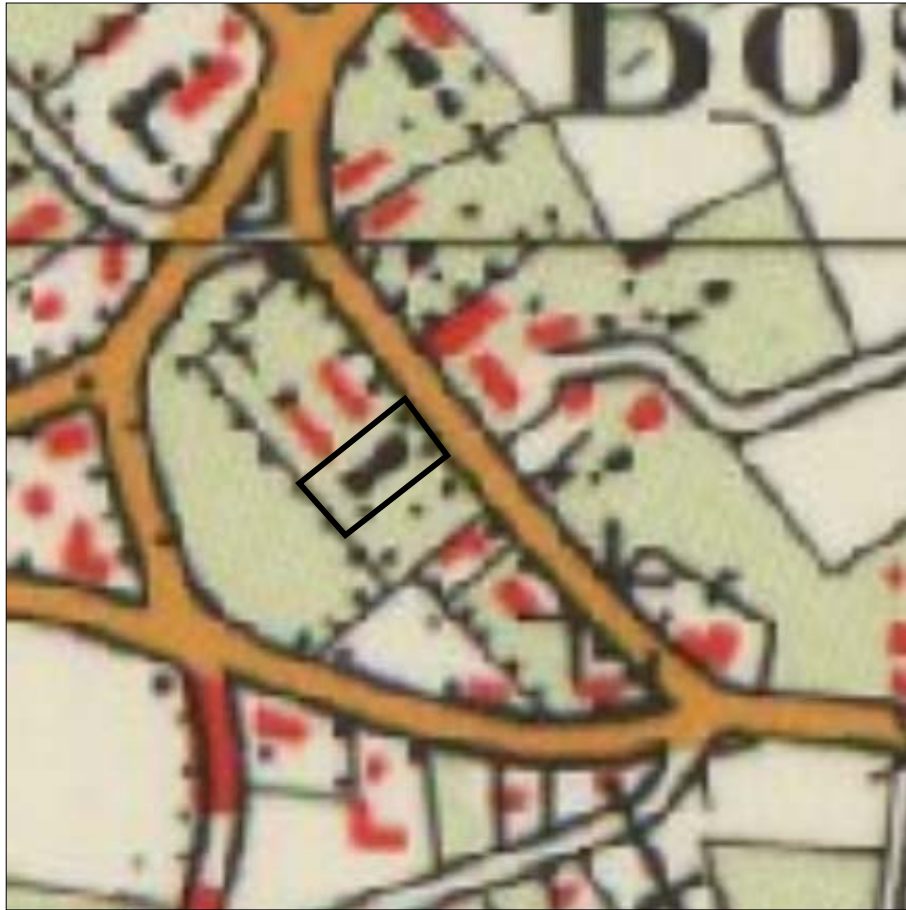
Afb. 3 Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen

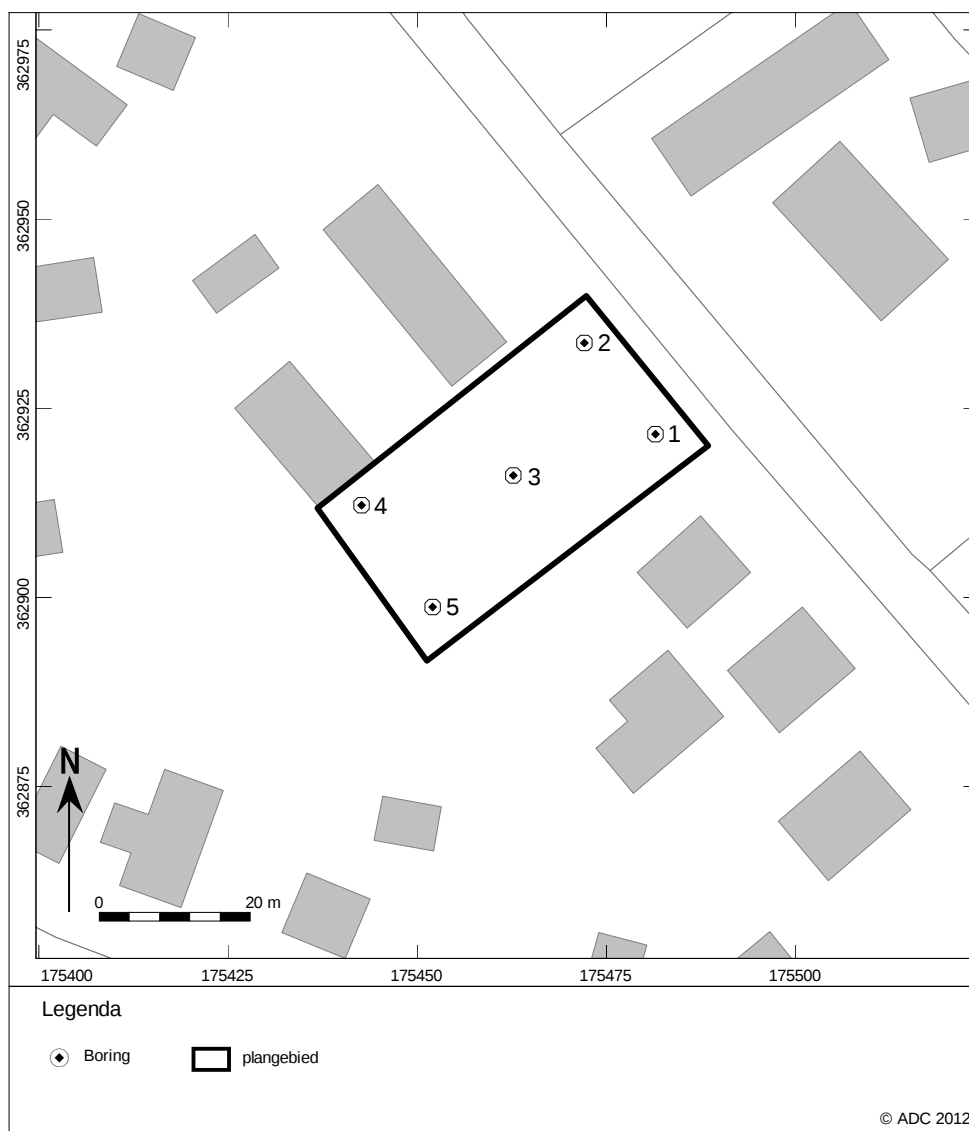
Afb. 4 Locatie van het plangebied op de archeologische beleidskaart van de gemeente Weert

Afb. 5 Locatie van het plangebied en de boerenschans op de kadastrale minuut uit 1811-1832

Afb. 6 Locatie van het plangebied geprojecteerd op de topografische kaart uit 1963

Afb. 7 Boorpuntenkaart